

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 259g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 46 alin. (2) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012

*(răspunderea debitorilor solidari și înaintarea creanțelor viitoare față de
debitorul insolvabil)*

CHIȘINĂU
1 februarie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 22 noiembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 1 februarie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 46 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către reprezentanții creditorilor S.A. „Interpares Prim”, S.A. „Galanta”, UTM „Protos” și S.R.L. „Krapivka&Co”, în dosarul nr. 2i-407/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Gheorghe Mîțu de la Judecătoria Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 21 august 2020, a fost admisă cererea introductivă a B.C. „Victoriabank” S.A. față de debitorul S.R.L. „Orvento-Metall Trading Company”.

4. Prin Hotărârea din 20 octombrie 2020 a fost intentat procesul de insolvență în privința debitorului S.R.L. „Orvento-Metall Trading Company”.

5. La 3 decembrie 2020, B.C. „Victoriabank” S.A. a formulat o cerere de validare a creanțelor garantate față de debitorul insolvent.

6. Ulterior, pe parcursul lunilor decembrie 2020 și ianuarie 2021, au înaintat creanțe și alte persoane, printre care S.A. „Interpares Prim”, S.A. „Galanta”, UTM „Protos” și S.R.L. „Krapivka&Co”. Acestea din urmă persoane au contestat mai multe acțiuni ale administratorului insolvenței, inclusiv de includere în tabelul definitiv al creanțelor a unor creanțe înaintate de B.C. „Victoriabank” S.A.

7. La 26 octombrie 2021, reprezentanții creditorilor S.A. „Interpares Prim”, S.A. „Galanta”, UTM „Protos” și S.R.L. „Krapivka&Co” au ridicat patru excepții de neconstituționalitate a articolului 46 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

8. Prin Încheierea din 4 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis cererile de ridicare a excepțiilor de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...].”

10. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 46

Răspunderea debitorilor solidari

„(1) Creditorul căruia, pentru aceeași prestație, îi sunt datori debitori solidari poate cere oricărui dintre ei achitarea întregii sume pe care acesta o datorează la momentul intentării procesului de insolvență.

(2) Debitorii solidari și fidejuserul pot înainta creanțele pe care aceștia ar putea să le aibă din executarea creanțelor creditorului pe viitor față de debitorul aflat în proces de insolvență numai dacă creditorul nu a înaintat creanțele sale în procesul de insolvență.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

11. Autorii excepției menționează că prevederile contestate sunt lipsite de previzibilitate și claritate. Din cauza redactării imprecise a textului de lege criticat, devine posibilă aplicarea diferită a normei criticate de către instanțele judecătorești și, prin urmare, se creează premisa aplicării într-o manieră arbitrară din partea instanțelor.

12. De asemenea, nici articolul contestat, nici articolul 669 din Codul civil sau Legea ipotecii (articolul 9), în vigoare la momentul încheierii contractului de ipotecă, și nici în literatura de specialitate nu este specificat când este în drept debitorul ipotecar să-și înainteze creanțele față de debitorul insolvent.

13. Potrivit autorilor, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectele cărora li s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 46 alin. (2) din Legea insolabilității. Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei. După cum rezultă din sesizare și din încheierea instanței, pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul central, se află contestațiile depuse de autorii sesizării împotriva acțiunilor administratorului insolabilității cu privire la neadmiterea spre validare în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului a propriilor creanțe, în baza articolului 144 alin. (2) din Legea insolabilității. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorilor sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 3 din 14 ianuarie 2021, § 20; HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 38; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

19. Curtea reține că autorii sesizării au invocat articolele 1 alin. (3) [*statul de drept*], 4 [*drepturile și libertățile omului*], 7 [*Constituția, Legea Supremă*], 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*], 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

20. Cu referire la pretinsa încălcare a articolelor 1 alin. (3), 4 și 7 din Constituție, Curtea a subliniat că aceste norme comportă un caracter general și reprezintă imperative care stau la baza tuturor legilor Republicii Moldova. Ele nu pot constitui repere separate. Aceste norme nu pot fi invocate de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (a se vedea HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 20; HCC nr. 4 din 21 ianuarie 2021, § 20; DCC nr. 170 din 4 noiembrie 2021, § 23).

21. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare **la un drept fundamental** (a se vedea DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 17; DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 17). Curtea a stabilit că problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental. De asemenea, cu referire la pretinsa încălcare a articolului 54 din Constituție, Curtea a subliniat că nici acest articol nu poate fi invocat de sine stătător. Articolul 54 îi

impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).

22. Cu referire la incidența articolelor 20, 26 și 46 din Constituție, autorii excepției nu au oferit argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale. Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 46 din 1 aprilie 2021, §§ 15-16; DCC nr. 65 din 13 mai 2021, §§ 16-17).

23. În acest sens, autorii excepției nu au prezentat argumente raportate la unul sau mai multe drepturi fundamentale. Critica lor s-a bazat doar pe neclaritatea prevederilor contestate. Astfel, pentru că nu s-a demonstrat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu poate efectua o analiză a calității prevederilor contestate prin prisma articolului 23 din Constituție (DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 18).

24. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 46 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de către reprezentanții creditorilor S.A. „Interpares Prim”, S.A. „Galanta”, UTM „Protos” și S.R.L. „Krapivka&Co”, în dosarul nr. 2i-407/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 1 februarie 2022
DCC nr. 13
Dosarul nr. 259g/2021